

PEYGAMBER SAS'İN ORUÇLARI*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'ddîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kân:

كَانَ يَصُومُ عَاشُورَاءَ وَيَأْمُرُ بِهِ

(حم. عن علي)

RE. 557/1 (*Kâne yesûmu âşûrâe, ve ye'muru bihî.*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl...*

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı dünyada ve ahirette üzerinize olsun... Rabbimiz iki cihanda aziz ve bahtiyar

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

eylesin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref
eylesin...

Peygamber Efendimiz SAS'ın mübarek hadîs-i şerîflerini ve onun âdetleri, şemâili ve suretiyle ilgili rivayetleri okumaya devam ediyoruz.

Bu rivayetlerin okunmasına başlamadan önce, başta Peygamber SAS Efendimiz'e hediye olmak üzere, ona bağlılığımızın, ümmetliğimizin, ona olan sevgimizin, âcizâne, fakîrâne küçük bir nişânesi olmak üzere ve onun bütün âlinin, ashabının, etbâının ruhlarına, ve sâir enbiyâ ve mürselînin ervâhına; cümle evliyâullahın ruhlarına, hâsseten Peygamber Efendimiz'den sonra bu ümmetin irşadıyla, talim ve terbiyesiyle meşgul olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar getiren, nakil ve rivayet eyleyen şahısların ruhlarına, okuduğumuz eseri yazmış olan Gümüşhânevî Ziyâeddîn Hocamız'ın ruhuna, kendisinden feyz aldığımız Muhammed Zahid Hocamız'ın ruhuna; ve bu beldede medfun bulunan enbiyânın, sahabenin, Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretlerinin, sâlihlerin, velîlerin ruhlarına hediye olmak üzere;

Uzaktan yakından buralara kadar gelmiş, bu derslere katılmakta olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye, cümlesinin kabirleri pürnûr, ruhları mesrûr, makamları a'lâ olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda, Peygamber Efendimiz'in izinde,

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin sevdiği razı olduğu şekilde ömrümüzü sürelim, Rabbimizin huzuruna sevdiği razı olduğu kullar olarak varalım diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı şerîf okuyup o büyüklerimize, o saydıklarımıza hediye edip öyle başlayalım!

.....

a. Aşûre Günü Oruç Tutardı

Okuduğumuz rivayetler, Râmûzü'l-ehâdîs kitabının sonuna Gümüştaneli Hocamız'ın kaydetmiş olduğu şemâil ve âdât-ı seniyyeye dâir muhtelif rivayetleri toplayan bölümündedir. 557. sayfayı okuyoruz. Okuduğumuz rivayet sayfanın 1. rivayeti.

كَانَ يَصُومُ عَاشُورَاءَ وَيَأْمُرُ بِهِ

(حم. عن علي)

RE. 557/1 (*Kâne yesûmu âşûrâe, ve ye'muru bihî.*)

(*Kâne yesûmu âşûrâe*) “Peygamber SAS Efendimiz Aşure günü oruç tutardı, (ve ye'muru bihî) ve bunu kendisi tuttuğu gibi ümmetine emrederdi, ‘Siz de tutun.’ diye tavsiye ederdi.”

Peygamber Efendimiz'in nasıl sevaplı nafîle oruçlar tuttuğuna dâir 5-6 rivayet burada peş peşe sıralanmış. Birincisi bu; Peygamber Efendimiz Aşure orucunu tutardı.

Aşûre ne demek?

Âşûrâ diye her hecesi uzun. Âşûrâ', bir de

sonunda hemzesi var. Muharrem'in onuncu gününe derler. On, Arapça *aşere*. *Âşûrâ'* da Muharrem'in onuncu günü özel, o günün ismi.

O gün eski peygamberlerin büyük iltifatlara, ikramlara mazhar olduğu, kurtulduğu, sevaplara erdiği, sıkıntılardan feraha çıktığı gün olarak peygamberlerin hepsinin hayatında mühim yeri olan bir gün, Muharrem ayının onuncu günü.

Bizim bir takvimimiz var, şu anda kullandığımız, "milâdî takvim" diyoruz. Büyüklerimizin kullandığı eski takvimden iki farkı var. Bir; bu kullandığımız takvim miladı başlangıç olarak ele alıyor, ecdadımızın kullandığı takvim Peygamber Efendimiz'in hicretini başlangıç alıyordu. İki arasında bir kere başlangıç farkı var.

İki; bizim bugün kullandığımız takvim bir yıl olarak güneşin yörüngesine, bir noktaya gelişine kadarki zamanı, 365 küsur günü esas alıyor. Dedelerimizin kullandığı, müslüman alimlerin kullandığı, ortaya koyduğu takvimde ay, kamer esas alınıyor, *kamerî* deniliyor. Bunda zaman birimi olarak ay esas alınmış. Dinimizin bütün emirleri; bayramlar, Ramazanlar, akşamlar, vakitler hep kamer takvimi esasına göredir. O bakımdan dinî takvimimiz olmuş oluyor. Her şeyimiz kamere göre hesaplanmış oluyor.

Kamerî sistemde kamer, güneşin battığı yerde hilâl olarak ilk görüldüğü zaman o gün ayın biridir. Daha doğrusu ertesi gün artık ayın biri oluyor. Güneş batacak, akşam başlamış olacak. Akşamleyin gökyüzünde incecik hilâli gördün

mü tamam, artık o akşam yeni ayın ilk gecesi olmuş oluyor, ertesi gün de ilk gündüzü olmuş oluyor. Böylece eski zamanda, şimdiki zaman göre bir fark daha oluyor. Eski zamanda yeni bir ay, yeni bir gün akşam namazında başlıyor.

“—Şimdi ne zaman başlar?”

Gecenin yarısında; 24 olacak, 00:00’da başlayacak.

“—Gecenin yarısında niye başlatıyorlar?”

Herkes tatilde olsun, uyumuş olsun, yani muamelât kolay olsun demişler, oraya atmışlar.

Ama eskiden güneş battı mı bir gün bitiyordu, yeni bir gün başlıyordu. Güneş battığı zaman da ufukta hilâl görülüyorsa yeni ay başladığı anlaşılıyordu. “Hilâl göründü, yeni ayın hilâli göründü.” deniliyordu.

Onun için Ramazan’da ve bayramda, -tabii Şevval’in girmesini yine hilâlden anlayacağız-hilâli gözlemek müslümanların bayağı mühim işlerinden biridir. Gidecekler, ufkun görüldüğü bir yerde oturacaklar, akşam vakti güneşin battığı yeri dikkatli bir şekilde izleyecekler; “Tamam, hilâl göründü, yeni ay girdi!” diye birbirlerine müjdeleyecekler. Onun için her büyük şehirde, köyde, kasabada bir tepe, manzarası güzel, etrafa hâkim, güneşin battığı yeri çok iyi gören bir yer vardır, oraya “bakacak” derler.

“—İnsanlar bakacağı gidip de neye bakacak?”

Gidecek hilâle bakacak. Yeni ay doğuyor mu, doğmuş mu doğmamış diye onu inceleme yeri

olmuş oluyor.

Sistem tamamen farklı iki sistem.

Bizim dedelerimizin kullandığı dinî ibadetlerin bağlı olduğu sisteme “hicrî takvim” deniliyor; çünkü hicret başlangıç olduğundan o isim verilmiş. 622 milâdî yılında Peygamber Efendimiz Mekke-i Mükerre’den Medine-i Münevere’ye hicret etti. İslâm’ın tarihinde önemli bir dönüm noktası diye oradan sıfır noktayı almışlar. “Hicretten şu kadar sene sonra, hicretten bu sene kadar önce” diye her şeyi ona kıyaslamışlar. Müslümanların takvimi böyle gelmiş. Ondan sonra herkesin isterse evinde Diyanet takvimi olsun isterse olmasın, ister dağ başında olsun, ister saati olsun ister olmasın, ister tahsili olsun ister olmasın, gözü olduktan sonra, ufka bakabildikten sonra, yeni hilâli gördü mü yeni ay başlamıştır. On iki ay tamam oldu mu da kamerî bir sene tamam olmuştur, diye eski sistem böyle kullanılmış, böyle geçmiş.

Eski sistemin özelliği; mevsimler döner. Ramazan ayı bazen yaza gelir, bazen bahara gelir, bazen kışa gelir, bazen sonbahara gelir. İnsan senenin her ayında ömrü varsa oruç tutmuş olur. Kamerîde sistem böyle.

Milâdî takvimde ise her şey sabittir. Kış ille Ocak ayında, yaz ille Haziran Temmuz ayında, sonbahar şurada... Kazık gibi katı tutulmuş oluyor.

İşte insanların zamanları, tarif etmek için buldukları şeyler...

Muharrem ayı vardır. Muharrem ayı hicrî yılbaşı

sayılmıştır. Hicretin yılbaşı 1 Muharrem'de başlar. Biz şimdi bu esasa göre işleyen hicrî takvimin 1411. senesindeyiz.

Hangi aydayız? Şaban ayındayız. Ramazan'a az kaldı. Burnumuzda burcu burcu orucun kokusu tütmeye başladı, o mübarek ayın nurları üzerimize yağmaya başladı.

Muharrem ne zamandı?

Muharrem ayı 6 ay kadar önce geçti.

“—Muharrem ayının onuncu gününde Nuh AS tufandan kurtuldu, Musa AS Firavun'dan kurtuldu, şu peygamber şu feyze nâil oldu, şu peygamber bu lütfa erdi...” diye dinî bakımdan uğurlu, mübarek, hayırlı bir gün.

Oruç tutulmuş. Peygamber Efendimiz'in kendisi de Muharrem ayının 10'unda oruç tutardı, “Siz de tutun.” diye ümmetine de tavsiye ederdi.

Yalnız biz Allah'ın hak yolunun yolcuları olduğumuzdan Allah'ın gönderdiği bütün peygamberleri tanıyoruz. Bizde ayrı gayri yok. Bizim dinimizin en büyük özelliği, en yüksek güzelliği orada; biz her peygamberi tanıyoruz. Âdem AS, başımızın tacı, safiyullah, atamız, en büyük dedemiz. Nuh AS peygamberimiz. İbrahim AS peygamberimiz. Musa AS peygamberimiz. *Aleyhimü'ssalâtu ve's-selam*. Hepsine salât u selâm olsun. Hepsi bizim saydığımız insanlar. Biz Allah'ın kullarıyız, Allah'ın gönderdiği her peygambere saygılıyız. Biz sağlam yoldayız.

“—Ya kâfirler?”

Onlar dertlerine yansınlar! Cayır cayır yansınlar

hasretlerinden!

Biz hepsini kabul ediyoruz, kurtuluyoruz; onlar asıl kabul edilmesi gereken peygamberi kabul etmiyorlar da helâk oluyorlar! Dünyada da ahirette de helâk olacaklar. Yazıklar olsun! Ne büyük hata ediyorlar! Allah'ın sevdiği bir kimseye düşmanlık etmek kadar saçma bir şey olur mu?

Buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz:¹

إِنَّ اللَّهَ قَالَ مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ

(خ. عن أبي هريرة)

(*Inna'llàhe kàle: Men a'dâ lî veliyyen fekad âzentühû bi'l-harb*)

İmam Buhârî, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Inna'llàhe kàle*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurur: (*Men a'dâ lî veliyyen fekad*) Benim evliyâmdan, dostlarımdan birisine kim düşmanlık yaparsa, onu üzecek düşmanca muameleyi kim yaparsa; (*fekad âzentühû bi'l-harb*) ben ona harb ilan ederim.”

Evliyâsı nerede, enbiyâsına adamlar karşı geliyorlar! İflah olurlar mı? Mümkün değil!

Onun için ne mutlu ki müslümanız! *El-hamdü li'llâh* ki müslümanız! Hiç kimseye bir düşmanlığımız yok, kalbimizde bir kin yok. Her peygamber başımızın tacı, hepsine rahatlıkla

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.XX, s.158, no:6021; Ebû Hüreyre RA'dan.

aleyhi'ssalâtu ve's-selâm diyoruz.

Ya sen diyebiliyor musun?

“—Muhammed” dediğin zaman *aleyhi's-salâtu ve's-selâm* diyemiyorsun. Sen derdine yan, şaşkın adam! Dünyan da gidiyor, ahiretin de gidiyor! Zavallı!..

İslâm'ın ne kadar sağlam bir din, ne kadar güzel bir yol olduğunu gör.

Bizim büyüklerimiz nasıl eski peygamberlerin bayramını bayram etmişler, o günlerde feyz almışlar, o günlerde lütfa ermişler, o günlerde kurtulmuşlar diye nasıl o günde de sevinip oruç tutuyorlar, el-hamdü lillâh!

İslâm dünyada müslümanları birleştirecek yegâne sistemdir, başka şeyde birleşmez. Çünkü her peygamberi, her kitabı tanıyoruz, hepsine sevgimiz saygımız var.

“—Ötekiler?”

Ötekiler yamuk, bozuk, çürük, ezik, kırık dökük...

“—Neden?”

Tanımiyor. Asıl tanıması gerektiğini tanımiyor.

“—Bir insan hakiki bir Hristiyan olsa cennete girer mi?”

Girmez! Devir, Muhammed AS'ın devri! Devir, devr-i Muhammedî. Onun davulu çalıyor, onun kösü çalıyor, minberlerde onun hutbesi okunuyor. Devir onun devri. Onu tanımayan mahv olur!

“–Neden mahvolur?”

İki kısa hükümden dolayı, iki önermeden çıkan sonuçtan dolayı kâfir olur, mahvolur.

Bir; Peygamber Efendimiz bütün insanlara peygamber gönderildi mi? Gönderildi, âyetle sabit:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

(الأنبياء: ١٠٧)

(*Ve mâ erselnâke illâ rahmeten li'l-âlemîn*) [Biz seni ancak alemlere rahmet olarak gönderdik.] (Enbiyâ, 21/107)

Yine buyrulmuş ki:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا

(سبأ: ٢٨)

(*Ve mâ erselnâke illâ kâffeten li'n-nâsi beşîran ve nezîrâ*) [Biz seni bütün insanlara ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.] (Sebe', 34/28)

Ayetlerle sabit ki, sadece Türk'e değil, sadece Kürt'e değil, sadece Arap'a değil, sadece Acem'e değil, sadece Hind'e değil, sadece Çin'e değil; tüm insanlara! Tüm insanlara değil; cinlere de peygamber gönderilmiş! İnsanlara ve cinlere peygamber gönderilmiş. Tamam mı?

“–Tamam efendim, ne diyeceksen devam et!”

Devam ediyorum:

“—Madem bütün insanlara peygamber gönderilmiş, Allah bir kavme bir peygamber gönderir de onlar o peygambere uymazlarsa kâfir olurlar mı, olmazlar mı?”

Olurlar. Bu da Kur’ân-ı Kerîm’le sabit.

O zaman yahudiler otursunlar ağlasınlar. Sabahtan akşama, akşamdan sabaha... Ağlama duvarı da var, Filistin’e gitsinler... Ama kendilerine ağlasınlar, mahvoldular diye ağlasınlar!

Hıristiyanlar da ağlasınlar! Papalığın yaldızları, altınları, gümüşleri onları kurtaramaz. Altından asâlar, sırmalı elbiseler, merasimler, şunlar bunlar, paralar, zenginlikler, çok uluslu şirketler; onların hiçbirisi onları kurtaramaz!

Neden?

Kendilerine gönderilmiş peygambere inanamadılar, o seviyeye gelemediler. İpe tutunamadılar. Çukurdan çıkamadılar. Yanacaklar, boğulacaklar, kahrolacaklar, mahvolup gidecekler!

Bu iki sebepten dolayı; Allah Peygamberimiz’i tüm insanlara gönderdiğinden, kendisine peygamber gönderilen bir kavim o peygambere inanmazsa kâfir olacağından, hepsi cehenneme gidecek. Peygamberimizin eteğine yapışmayan, izinden gitmeyen, onu peygamber tanımayan, onu sevmeyen cehenneme gidecek, maalesef. Keşke iman etseler... Cennet geniş. Bütün müslümanların hepsi cennete girer, isterlerse öteki insanlar da girecek kadar yer var.

Allah bir insanı yarattığı zaman adaletinden, lütfundan, cömertliğinden hem cehennemde

hem cennette yerini hazırlıyor, muhterem kardeşlerim. Eğer cehennemlik olursa kâfirlerin cennetteki yeri müslümanlara veriliyor. Yoksa onun da yeri var, ona da yer var. Bizim “Aman biraz izdiham olacak, gelmesinler buraya, yansınlar!” diye bir duygumuz yok. O da buyursun, o da gelsin, o da Allah’ın kulu olsun.

Keşke benim bağlandığım peygambere herkes bağlansa! Keşke benim okuduğum Kur’an’ı herkes okusa! Keşke benim ibadet ettiğim Rabbimin varlığını, birliğini, hikmetini, kudretini herkes anlasa da ona herkes güzel kulluk etse! Keşke her taraf gül gülistan bahar olsa! Keşke her yerde iyilik olsa; düşmanlık olmasa, zulüm olmasa, gadir olmasa, sömürü olmasa...

Biz onu istiyoruz. Ama başkaları o seviyede değiller. El-hamdü li’llâhi alâ ni’meti’l-İslâm!

Bizim vazifemiz insanlara bu gerçekleri anlatmak.

“—Ey yahudiler, ey hıristiyanlar! Siz sıradan insan değilsiniz; çünkü size Allah peygamber gönderdi. Peygamberlik nedir bilirsiniz. İbrahim AS var, İshak AS var, Ya’kup AS var. Çocuklarınıza adlarını koyuyorsunuz; Jacob diyorsunuz, Samuel diyorsunuz, Salomon diyorsunuz; Süleyman demek işte o, Yakup demek... Adlarını koyduğunuz o peygamberler...

Allah peygamber göndermiş, bir tane değil, bir tane daha, bir tane daha; her devirde peygamber göndermiş. İşte Hz. Muhammedi Mustafâ da hâtemü’n-nebiyyîn, peygamberlerin sonuncusu; ona da uy, kurtul! Ne diye gelip

gelip de tam kurtulacağın yerde kendini uçuruma atıyorsun? Kurtulsana mübarek! Niye kendini denize atıyorsun? Binsene kurtaracak olan gemiye, girsene içine! Girmiyor.

Onun için, Allah CC, onları ehl-i kitap diye ayırmış, onların biraz bu işleri anlayanlar olması dolayısıyla, diyor ki:

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ إِلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا
يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ

(آل عمران: ٦٤)

(Kul yâ ehle'l-kitâbi teàlev ilâ kelimetin sevâin beynenâ ve beyneküm ellâ na'büde illa'llâh ve lâ nüşrike bihî şey'en ve lâ yettahize ba'dunâ ba'dan erbâben min dûni'llâh) [Rasûlüm de ki: Ey ehl-i kitap! Sizinle bizim aramızda müşterek olan bir söze geliniz: Allah'tan başkasına tapmayalım. Ona hiçbir şeyi eş tutmayalım ve Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilâhlaştırmasın.] (Âl-i İmran, 3/64)

Hız. İsa, Hız. Meryem'in oğlu; o da beşer, o da insan; o anası, o oğlu... Bu insan, sen bunu ne diye putlaştırıyorsun? Allah'ın peygamberini ne diye peygamberlik sıfatı ona yetip artarken başka bir sıfatla düşünüyorsun?

Yanlış! Çok büyük yanlışlık! Çok büyük hata, bilim dışı hata! Çağ dışı, akıl dışı bir düşünce! Ama yapıyorlar. Allah ıslah etsin!

Büyüklerimiz anlatmış, irşad etmişler, öğretmişler, söylemişler; birçok kimse müslüman olmuş. Balkanlar'da müslüman olmuş, Orta Asya'da müslüman olmuş, Hindistan'da müslüman olmuş. Şimdi Kanada'da, Amerika'da, Japonya'da müslüman olan var. Bahtiyarlar kurtulanlar...

Ne mutlu hidâyete erenlere!

İnat edip de, inadında kalıp da dünyalarını âhiretini mahvedenlere ne kadar yazık! Allah gerçekleri ayan beyan görmeyi nasib etsin...

Peygamber Efendimiz, Aşure günü eski ümmetlerin, eski peygamberlerin mutlu günleri olduğundan, onlar o gün oruç tuttuğu gibi biz de tutuyoruz, bize de tavsiye etmiş, kendisi de tutmuş.

Yalnız bütün bunlara rağmen Peygamber Efendimiz'in bize öğrettiği bir şey var, diyor ki:²

خَالِفُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى

(*Hâlifü'l-yehûde ve'n-nasârâ*) “Yahudilere ve nasrânîlere muhalefet edin! Onlara aykırı, onlar gibi olmayan bir şekilde davranın!” Yâni, “Yahudilere de benzemeyin, Hristiyanlara da benzemeyin!” diyor.

Bilin ki siz hak yoldasınız. Hak yolda olan bâtılda olana tâbi olmaz. Muhalefet edin, farklı olun. Onlar sadece Aşure günü mü, onuncu günü mü oruç tutuyorlar? Siz 9 ve 10 veya 10 ve 11

² İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.561, no:2186; Şeddad ibn-i Evs RA'dan.

tutun, iki gün tutun, onlara benzemeyin. Evet o peygamber, bizim sevdiğimiz inandığımız peygamberlerdendir. Tamam, Aşure gününü kutlarsınız ama onlardan biraz farklı...

Efendimiz ibadette bile böyle bir farklılık düşünürken, birazcık farklı bir şekilde hareket etmeyi, “Tam onlara benzemeyin, siz müslümansınız, sizin hâliniz daha başka...” diye tavsiye ederken, şimdi bu Yirminci Yüzyıl’da gidip de tamamen onların dümen suyuna girersek, kuyruklarına tutunursak, yapışırsak, onlar gibi hareket edersek; örfümüzü, âdetimizi, yaşamımızı, âlevî münasebetlerimizi, düğünlerimizi, bayramlarımızı, giyimlerimizi kuşamlarımızı onlara benzetirsek ne olur bizim hâlimiz? “—Var mı İslâm’da açıklık saçıklık?”

Yok...

“—Var mı İslâm’da dekolte giyinmek?” Yok...

“—Var mı kadınla erkeğin bu çirkin şeyleri?” Yok...

“—Var mı erkeğin şöyle yapması, böyle yapması?” Yok...

Biz müslümanız. İslâm özel, özge, yüksek bir hayat nizamıdır. Sen müslümanca yaşayacaksın; giyiminden kuşamına, sözünden sohbetine, gecenden gündüzüne kadar her şeyin senin İslâm’ca, imanca olması lazım! Frenkçe, gâvurca olmaması lazım! Batılı gibi olmaması lazım! Amerikanvâri, İngilizvâri olmaması lazım!

“—Neden?”

Çünkü sen müslümansın.

Sen hayatını nasıl tanzim edeceksin?

“—Rasûlullah nasıl hareket etmişse öyle hareket edeceğim. Kur’an nasıl buyurmuşsa öyle hareket edeceğim, ne demişse öyle yapacağım.” demek zorundasın, müslümansan...

Kurtuluş yolu odur. Sen öyle yapmıyorsun;

“—Amerikalı nasıl yaparsa öyle yapacağım.”

Hadi gelsin eve yemek takımları, koltuk takımları, masa takımları, tuvalet takımları, bilmem neler, bilmem neler... Sen her şeyinle tamamen onlara benzedin.

Peygamber Efendimiz ibadette bile benzemiyor. İbadette bile ortaya bir fark koyuyor, “Onlara muhalefet edin!” diyor. Sen tıraşta, giyimde kuşamda, kalpte kalıpta, her şeyde ona benzersen olmaz.

b. Pazartesi ve Perşembe Günleri Oruç Tutardı

Ebû Hüreyre RA’dan:³

³ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.V, s.276, no:1730; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.329, no.8343; Ebû Hüreyre RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.204, no:21829; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IV, s.293, no:8218; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.32, no:1750; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.148, no:2785; İbn-i Ebî Şeybe, *Müsned*, c.I, s.168, no:159; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.87, no:632; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.446, no:1545; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VIII, s.80; Hz. Üsâme ibn-i Zeyd RA’dan. Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.69, no:2327; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.287, no:26504; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.122, no:2676; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XII, s.466, no:7037; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.42, no:9319; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XXIII, s.204, no:353; Hz. Hafsa RA’dan.

كَانَ يَصُومُ الْاِثْنَيْنِ وَالْخَمِيسَ

(. عن أبي هريرة)

RE. 557/2 (*Kâne yesûmu'l-isneyne ve'l-hamîse.*) “Peygamber SAS Efendimiz sevap kazanmak için pazartesi perşembe günleri de oruç tutardı.”

Sadece Ramazan'da oruç yokmuş demek ki, başka zamanlarda da oruç tutarmış. Ne zamanlar tutarmış? Her hafta pazartesi perşembe oruç tutarmış. Bu hususta sahih rivayetler var. Bazı rivayetlerde sebebini de bildiriyor. Diyor ki:⁴

تُعْرَضُ الْأَعْمَالُ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ فَأُحِبُّ
أَنْ يُعْرَضَ عَمَلِي وَأَنَا صَائِمٌ

(ت. عن أبي هريرة)

RE. 253/2 (*Tu'radu'l-a'mâlü yevme'l-isneyni*)

Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.66, no:2324; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.122, no:2673; Hz. Aişe RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.318, no:942; Ebû Râfî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.83, no:18073; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.198, no:6824.

⁴Tirmizî, *Sünen*, c.3, s.122, no:747; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.287; Ebû Hüreyre RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.201, no:2358; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.201, no:21801; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.377, no:3820; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.121, no:2667; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.403, no:2617; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IX, s.18; Üsâmetü'bnü Zeyd RA'dan.

Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.249, no:986; Ümm-ü Seleme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.8, s.564, no:24192; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXXII, s.445, no:35531.

ve'l-hamîs)

“Pazartesi ve perşembe günleri kulların amelleri Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne arz olunur; (*feuhibbu en yu'rada amelî ve ene sâim*) ben de amellerimin oruçluyken arz edilmesini seviyorum da, ondan o günlerde oruç tutuyorum.”

“—Kulların şu amelleri var yâ Rabbi!” diye melekler o günlerde sunarlarmış.

Şimdi tabii burada bir şey var ki, Allah âyet-i kerimede:

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ

(الحديد:٤)

(*Ve hüve meaküm eynemâ küntüm*) “Siz nerede olursanız olun, o sizinle beraberdir.” (Hadîd, 57/4)

Her yerde hâzır, nâzır, görüyor; daha meleklerin bildirmesine lüzum kalmadan kulun sevabını, işini biliyor. Her şeyi yaratan o, her şeyden haberdar olan o, her şeye kâdir olan o...

“—Niye pazartesi perşembe arz olunuyor?”

Allahu a'lem, pazartesiden perşembeye kadar, perşembeden pazartesiye kadar arada kul pişman olur da günahına tevbe ederse, silinecek de ondan, affolunacak. Allah, sanki bildiği halde, silince yok muamelesi yapacak, kusuruna günahına bakmayacak. Tevbe etti çünkü, silindi diye bakmayacak. Arada tevbe, günahların bağışlanması için bir müddet...

“—Bir cenazenin başına müslümanlar toplaşılır da; ‘Şehadet ederiz ki bu insan iyidir’ derlerse Allah onun hakkındaki bildiklerine, kendisine mâlum olan şeylere bakmaz, o kullarının şehadetini kabul eder, o kula öyle muamele eder.” buyuruluyor. “İyi” demişlerse, “İyi insan muamelesi yapayım.” diye Allah-u Teâlâ Hazretleri şehadetini kabul ediyor.

Buradan ne çıkıyor?

Tabii her sözden bir hüküm çıkıyor. Demek ki, insanın müslüman kardeşlerine hüsnü şehadette bulunması lazım, hüsnü zanda bulunması lazım. Bir de müslümanın, öteki kardeşlerine kendisini sevdirmesi lazım, dost edinmesi lazım. Hiç kimse dost olmamış, herkesin kalbini kırmış. Cenazesi geldiği zaman; “Aman! İllallah!” diyorlar.

Padişahlıklar zamanında bir adam yaşamış. Yükselmiş, mevki makam sahibi olmuş, salâhiyet sahibi olmuş. Herkesin ensesinde boza pişirmiş; yapacağı zulmü yapmış, gadri yapmış... Ses de çıkartamamışlar. Padişahın yanında makbul, ayağının kaydırılması da zor. Ama belalı da bir adam, dediği dedik çaldığı düdüğü, borusunu da öttüren bir insan. Sabretmişler ama ahâlinin epeyce canları yanmış. Ondan sonra adam ölmüş de kurtulmuşlar, rahat nefes almışlar.

Şair hakkında şiir yazmış, diyor ki:⁵

*Ne kendi eyledi rahat, ne halka verdi huzur;
Yıkıldı gitti cihandan, dayansın ehli kubur.*

Defoldu gitti bu dünyadan, kabirdeki arkadaşları

⁵ II. Mahmud devrinin zalim veziri Halet Efendi (1760-1822)

çeksın Şimdi...

“–Kabirdeki arkadaşları nasıl çekecek?”

Burada azabı görecek, bağıracak; yanındaki kabirdeki onun bağırtısından, gürültüsünden, işkencesinden, sesinden mütezzî olacak, rahatsız olacak.

“–Kabirdekiler de yansın, dünyadakiler kurtuldu.” diyor.

Böyle mi gitmek iyi; “Ah ne mübarek, ne iyiydi, ne hoştu, ne cömertti, ne tatlıydı, ne iyi kalpliydi! Bize ne kadar iyiliği dokunmuştu, ne hayırseverdi!” denmesi mi iyi?

Elbette insanların gönlünü almak, dost olmak, sevdirmek iyi. Zulmetmek iyi değil, iyilik yapmak iyi. Düşmanlık iyi değil, dostluk iyi...

Allah-u Teâlâ Hazretleri bu durumu anlayıp hayatını Allah yolunda, müslümanlara hizmet yolunda geçirmeye cümlemizi muvaffak eylesin...

Kabirlerin kitabelerini incelemek üzere çalışmalar yapmaya gitmiştik. Şöyle yazılmış:⁶

الدُّنْيَا سَاعَةٌ فَاجْعَلْهَا طَاعَةً

(*Ed-dünya sâah, fec’alhâ tâah*) “Dünya bir saatçiktir, vakti çabucak geçiverir; sen o vakitte ibadetle taatle meşgul ol. Zamanını boşa geçirme, sevap kazanarak geçirmeye çalış!” denmiş oluyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri nasib ederse nasip eder,

⁶ *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.312, no:1331.

bize de tevîkîni refîk eylesin... Ömrümüzü boş, gafil, cahil geçirmeyelim; ibadetle, hayrâtla, hasenâtla, insanların gönlünü yapmakla geçirelim. Vefat ettikten sonra da sevap kazanmamıza sebep olacak hayırlı eserler bırakarak âhirete göçelim.

“—Şu cami onun eseridir, Allah rahmet eylesin... Şu çeşme onun eseridir, Allah rahmet eylesin... Şu köprüyü o yaptırdı, Allah rahmet eylesin... Şu vakfı o kurdu, Allah rahmet eylesin...” diye insan arkasından sevap kazanma çarelerini önceden hazırlamalı.

Efendimiz, pazartesi perşembe günü kulların amelleri Rabbimizin huzuruna sunulduğu, götürüldüğü için buyurmuş ki:

“—Amellerin Rabbimin huzuruna sunulduğu zamanda oruçlu olmayı severim.”

“—Kimin ameli bu?”

“—Falanca kulun ameli.” “—O kul nasıl?”

“—Oruç tutuyor yâ Rabbi! Şu anda oruçta...”

“—Tamam...”

İyi bir durumda iken, Allah rızası için sabır hâlindeyken, oruç hâlindeyken, ibadet hâlindeyken sunuluyor. Kabulüne bir vesile olur; Allah'ın onu sevmesine, bağışlamasına vesile olur. Neden?

إِنَّمَا يُوفَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

(الزمر: ١٠)

(Innemâ yüveffe's-sâbirûne ecrâhüm bi-

gayri hisâb) “Sabredenlerin mükâfatı hesâba gelmeyecek şekilde, fazla miktarda verilecek.” (Zümer, 39/10) buyrulmuş.

Her iyilik yapan, ibadet taat eyleyen insanın sevabı bir ölçüye göre verilir de, sabredenlerin iyilikleri, ecirleri, mükâfatları hesaba sığmaz şekilde verilir; *bi-gayri hisâb*, yığınla, güldür güldür, çok verilir.

Onun için sabır güzel bir şeydir, oruç güzel bir ibadettir. Onun için Peygamber Efendimiz pazartesi perşembe oruç tutarmış.

c. Her Ayın Başında Üç Gün Oruç Tutardı

İbn-i Mes’ûd RA’dan Tirmizî Rh.A rivayet etmiş:⁷

كَانَ يَصُومُ مِنْ غُرَّةِ كُلِّ شَهْرٍ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ وَقَلَّمَا كَانَ
يُفْطِرُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ

(ت. عن ابن مسعود)

RE. 557/3 (*Kâne yesûmu min gurreti külli şehrin selâsete eyyâmin, ve kallemâ kâne yuftiru yevme’l-cumuati.*) (*Kâne yesûmu min gurreti külli şehrin selâsete eyyâmin*) “Peygamber SAS Efendimiz, her ayın başında üç gün oruç tutardı. (*Ve kallemâ kâne yuftiru yevme’l-cumuati*) Bazen, çok nadir olarak cuma gününe rastlarsa terk ederdi, o zaman oruç tutmazdı.” Cuma günü müslümanın bayramı

⁷ Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.198, no:673; Taberî, *Tehzîbü’l-Âsâr*, c.III, s.250, no:987; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.III, s.290; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.407, no:3645; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.294, no:1818; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan. *Kenzü’l-Ummâl*, c.VII, s.84, no:18078; *Câmiü’s-Sağîr*, c.II, s.212, no:7077.

oluyor, o gün oruçlu geçirmemeyi tercih ederdi. Ama üç gün tutardı. “—Niye üç gün tutardı?” Çünkü genel bir kaide olarak İslâm’da Allah-u Teâlâ Hazretleri yapılan bir iyiliği, en aşağı on mislisiyle mükâfatlandırılıyor. Üç gün oruç tutarsa, bir ay oruç tutmuş olacak, o ayın tamamını oruçlu geçirmek için güzel bir düşünce... *Gurre*, bir ayın başlangıcı, başı, evvelki üç günü demek olabilir. Bir de her arabî ayın 13-14-15’ine *Eyyâm-ı Biyz* derler, “Ak Günler, parıltılı nurlu günler” derler; çünkü geceleri mehtaplıdır. Gündüzleri de geceleri de mü’minler için hayırlı, uğurlu ve feyizlidir. O zamanlarda da, Arabî ayların 13, 14 ve 15’inde Peygamber Efendimiz SAS üç gün oruç tutarmış. Peygamber Efendimiz mehtaplı zamanda oruçlu olmaya dikkat edermiş.

d. Zilhicce’nin Dokuzunda Oruç Tutardı

Bu üçüncü rivayette:⁸

كَانَ يَصُومُ تِسْعَ ذِي الْحِجَّةِ وَيَوْمَ عَاشُورَاءَ وَثَلَاثَةَ
أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ أَوَّلَ اثْنَيْنِ مِنَ الشَّهْرِ وَالْخَمِيسَ
وَالْإِثْنَيْنِ مِنَ الْجُمُعَةِ الْآخَرَى

(حم. د. ن. عن حفصة)

⁸ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VI, s.418, no:2081; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.271, no:22388; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IV, s.284, no:8176; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.355, no:3754; *Kenzü’l-Ummâl*, c.VII, s.84, no:18079; *Câmiü’s-Sağîr*, c.II, s.212, no:7078.

RE. 557/4 (*Kâne yesûmu tis'a zilhicce, ve yevme âşûrâe, ve selâsete eyyâmin min külli şehrin: Evvele'sneyni mine's-şehri ve'lhamîse, ve'l-isneyni mine'l-cumuati'l-uhrâ*)

“Peygamber Efendimiz Zilhicce'nin 9'unda oruç tutardı.” buyuruluyor.

“—Zilhicce'nin 9'u hangi zamandır?”

Zilhicce'nin 9'u, hacıların Arafat'a çıktığı gündür. Hacılar, oraya gitmiş olanlar, Zilhicce'nin 9'unda Mina'dan kalkarlar, Mina'da gecelemişlerdir, Arafat'a giderler. Boyun bükük, baş açık, yalın ayak o mübarek yerde Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne tazarru ve niyaz ederler. Çok muhteşem bir gün, çok mübarek bir gün, Allah'ın çok kullarını affettiği bir gün...

“—Hacca gidemeyenler ne yapacak?”

Onlar da buralarda oruç tutsunlar. Gidemeyenler de buldukları yerlerde oruç tutsunlar. Çünkü çok sevaplı bir gün!

“—Madem çok sevaplıymış, hacılar da tutsun.”

Yok, o kadar da uzun değil. Orada hacıların oruç tutması mekruh. Dinimiz hikmetli, güzel bir din. Her şeyin yeri zamanı var. Sen burada tutabilirsin çünkü zamanın müsaittir. Hacı orada güneşin altında, çadırın içinde susuz aç durdu mu güneş vurur, yıkar yere, hastanelik olur, vazifelerini yapamaz. Onun için hacının o gün oruç tutması mekruhtur.

Ama hacı olmayanlar, durumu müsait olanlar tutacaklar. Tutarlarsa Zilhicce'nin 9'u Allah'ın rahmetinin cûşa geldiği müstesna günlerdendir.

Çok kulların affedildiği zamandır. Hatırınızda tutun; “Hacılar şu sırada şimdi Arafat’tadır, ben de oruca niyetleneyim.” diye, cebinizdeki şahsî takviminize yazın, o gün oruçlu olmaya gayret edin.

Sonra, başka ne zaman tutarmış Peygamber Efendimiz? (*Yevme âşûrâ*) Aşure günü, Muharrem’in 10. günü oruç tutardı.

Sonra? (*Ve selâsete eyyâmin min külli şehrin*) “Her ayda üç gün oruç tutardı.” Üç gün, on mislisiyle bir ay ettiğinden, bütün seneyi oruçlu tutma sevabı kazanayım diye demek ki öyle yaptığını seziyoruz.

Sonra? (*Evvele’sneyni mine’ş-şehri ve’l-hamîse*) “Her ayın ilk pazartesi ve perşembe günlerini de oruç tutardı.”

(*Ve’l-isneyni mine’l-cumuati’l-uhrâ*) “Öteki cumadan sonra yine, pazartesi gününün orucunu tutardı.” diye Hz. Hafsa RA böylece hangi günler oruç tuttuğuna dâir bilgi vermiş; Efendimiz’in zevcât- ı tâhirâtından, hâne-i saadetinden, özel hayatına ait bilgiye sahip büyüklerimizden birisi olduğu için.

e. Haftanın Değişik Günlerinde Oruç Tutardı

Oruçla ilgili sonuncu rivayet. Burada da Hz. Âişe Anamız RA rivayet ediyor, Tirmizî anlatmış:⁹

كَانَ يَصُومُ مِنَ الشَّهْرِ السَّبْتِ وَالْأَحَدِ وَالْإِثْنَيْنِ

⁹ Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.205, no:677; Hz. Aişe RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.84, no:18080; *Câmiü’s-Sağîr*, c.II, s.212, no:7079.

وَمِنَ الشَّهْرِ الْآخِرِ الثَّلَاثَاءُ وَالْأَرْبَعَاءُ وَالْخَمِيسَ

(ت. عن عائشة)

RE. 557/5 (*Kâne yesûmu mine'ş-şehri es-sebte, ve'l-ehade, ve'lisneyne; ve mine'ş-şehri'l-âhari's-sülesâe, ve'l-erbiâe, ve'l-hamîse.*)

“Peygamber Efendimiz her ayda cumartesi, pazar, pazartesi oruç tutardı. Öteki ayda da salı, çarşamba, perşembe tutardı.”

Demin de dedik ya, “Cumadan salıya kadar tutardı.” diye bir önceki rivayette vardı.

Muhterem kardeşlerim!

Şunu sezinliyorum ki; Peygamber Efendimiz günleri kaydırmak suretiyle, haftanın her gününe bir oruç tutmak şerefini vermek istiyor. Ayın da günlerini kaydırmak suretiyle, bu ay bu vakitte, öteki ay öbür vakitte tutmak suretiyle her günün oruçlu geçmesini, o güne o şerefi, ibadet sevabını vermek suretiyle değerlendirmek istiyor. Bu hafta cumartesi, pazar, pazartesi tutmuş; öteki hafta pazartesi bitti, bu sefer salı, çarşamba, perşembe tutuyor, haftanın bütün günleri tutulmuş olsun diye. Böylece döndürüyor, hepsine hakkını veriyor. Gün boynunu büküp;

“—Yâ Rasûlallah, başka günlerde oruç tuttun, bende tutmadın.” demesin diye adeta hepsini şerefleştirmiş, değerlendirmiş oluyor.

Böyle şey olur mu? Olur.

“– Bir dağın üzerinde bir âbid, zahid kimse namaz kılsa...” diyor Peygamber Efendimiz, “O dağ, öteki dağlara, ‘Bugün benim üzerimde Allah’ın bir sevgili kulu ibadet etti, haberiniz var mı?’ diye iftihar eder.” diyor.

Mekân ibadet eden kişiden iftihar eder. Zaman içinde ibadet

eden kimseden iftihar eder. İbadet eden kimse herkesin makbulu oluyor, herkesin el üstünde tuttuğu, sevdiği oluyor, sevgilisi oluyor. Allah’ın sevgilisi oluyor, Allah’ın mahlûkatının sevgilisi oluyor, zamanın sevgilisi oluyor, mekânın sevgilisi oluyor, dağların taşların sevdiği insan oluyor.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“–Bir insan ilim yoluna girerse gökteki varlıklar ona dua eder. Melekler, bilmediğimiz mahluklar, cinler ve saire dua ederler. Yerdeki mahluklar dua eder. Böcekler, çiçekler, ağaçlar, yapraklar...Hatta denizdeki balıklar dua eder.” diyor.

Demek ki insan Allah yoluna girdi mi herkesin, her şeyin dostu oluyor. Herkes onu biliyor.

“–Bir insan abdestli yatarsa geceleyin, abdestli yattı uyudu, gökten melekler onun vücudunun ışıltısını görür.” diyor Peygamber Efendimiz.

Abdestli uyudu ya...

“–Canım ne olacak, fosfor mu süründü bu adam, fosforlu boyayla mı boyandı?”

Mânevî bakımdan... Abdest aldı, abdest aldığı için nurlandı.

Gökteki melekler onu görürler, ta ne kadar mesafelerden başına toplaşır. “İzdiham ederler.” diyor Peygamber Efendimiz. Nurlu diye bu, abdestli diye başına yığıyorlar; bir yığılma, bir izdiham...

“—Ne var ya, ne oluyor? Çekilin, ben de göreyim! Ne varmış burada?” deriz.

Ne olacak; abdestli bir kul yatıyor orada, mışıl mışıl uyuyor, başında melekler...

Onun için ibadetli olmak lazım!

İbadet, insanın en büyük şerefidir. İbadette ve taatte olmak, en güzel haldir. Allah bizi daima ibadette taatte eylesin... Hayırda hasenâtta eylesin... Şerde, günahta etmesin...

Muhterem kardeşlerim!

Peygamber Efendimiz niye oruca bu kadar sarılmış? Niye oruç tutmuş, aç durmuş? Mutfağında yemek mi yokmuş? Zengin mi değilmiş?

Bir kere, Peygamber Efendimiz para biriktirseydi dünyanın en zengin insanlarından biri olurdu. Hazine geliriyordu, yığınla altın geliyordu, hemen dağıtıyordu. Geleni bir günün gecesine bırakmıyordu, gece gelirse sabaha bırakmıyordu. Avuç avuç dağıtırdı. Herhangi bir şeyi evinde depo etmezdi; gelen yiyeceği de gelen parayı da dağıtırdı. Onun için, onun yaptıkları yokluktan değildi; ahlâkının güzelliğindendi ve bize örnek olsun diye idi.

Muhterem kardeşlerim!

Bir insanın arabası olabilir, atı olabilir, bineği

olabilir ama binmeyip de yaya yürürse – camiye, cumaya giderken– attığı her adımdan dolayı büyük sevap alıyor. Arabası var ama yaya giderse sevabı çok oluyor. Haccı yaya yaparsa, her adımına 700 Mekke hasenesi veriliyor.

“–700 Mekke hasenesi ne demek?”

Mekke’de bir şey 100 bin misli sevaplı; bir iş başka yerlere göre 100 bin misli daha fazla sevaplı oluyor. Burada bir namaz kılsan, Mekke’de bir namaz kılsan; Mekke’deki namaz 100 bin misli oluyor. Orada adım atıyorsun, her adımına 700 Mekke hasenesi veriliyor. Başka yerlerinin hasenesine göre 100 bin misli olan bir hasene. 100 bin misli, 1 milyon, 70 milyon... Yaya haccettiği zaman, her adımına 70 milyon hasene kazanıyor. Şu coşkunluğa bak!

Allah-u Teâlâ Hazretleri o sevapları, o yolunda olmayı cümlemize nasib eylesin...

Peygamber Efendimiz bunları ibadet olsun diye yapıyordu. Aç duruyordu. Aç durmak ne yapar? Aç durmak mideyi boşaltır, nefsin gücünü kırar, kalbi nurlandırır, ruhu kuvvetlendirir.

İnsanın içinde kötülükleri yaptıran nefsi vardır, nefs-i emmâresi vardır.

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي

(يوسف: ٥٣)

(*Innen-nefse leemmâretün bis-sûi illâ mâ rahime rabbî.*) “[Rabbimin merhameti olmadıkça] insanın canı, nefsi insana kötülükleri çok emreder.” (Yusuf, 12/53) buyrulmuştur.

Herkesin içinde nefsi vardır. Bu devirde bu zamâne insanının işi gücü; nefsi kuvvetlendirmek! Gelsin kebaplar, gitsin baklavalar, yesin, içsin, yatsın, gezsün, tozsün, istirahat etsin... Yazın denize

gitsin, halter kaldırsın, lobut çevirsin, jimnastik yapsın, pazusu kuvvetlensin... Sırf pirzola et yesin, yağsız et yesin, herkesten kuvvetli olsun, şampiyon olsun...

Ne yapıyoruz?

Hep nefsi güçlendirecek, kuvvetlendirecek şeyler.

Nefis de kuvvetlendi mi, ejderha gibi oldu mu, insanı avucunda oynatıyor, her şeyi yaptırtıyor; içki içtirtiyor, kavga ettirtiyor, zina ettirtiyor, her türlü günahı yaptırtıyor.

“—Bu nefsin zayıflaması neyle oluyor?”

Yemeği kesti mi nefis zayıflar. Aç kaldı mı nefis, günaha tâkati kalmaz.

“—Kalk!”

“—Benim dermanım yok, bana dokunma. Sen gideceksin git!”

“—Hadi gel!”

“—Yok, benim bugün hâlîm yok.”

“—Neden?”

Oruçlu, karnı aç. Dermanı olmaz.

Karnı doydu mu günahı gözlemeye başlar, şehveti ayağa kalkar, nefsi kabarır, günahlara kendisini tutamaz.

Onun için, Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Ey gençler! Evlenin. Size evlenmeyi tavsiye ederim. Evlenmeye mâlî bakımdan güç yetiremeyen, imkân bulamayan da oruç tutsun!”

“—Neden?”

“—O da insanın arzusunu keser ve nefsi dizginler.” diyor.

İşte ondan dolayı Peygamber Efendimiz orucu tavsiye etmiş, kendisi sık sık oruç tutmuştur ve bize de tavsiye etmiştir.

Oruç sadece Ramazan’da değildir. Ramazan’daki oruç farz oruçtur. Herkes bir ay kampa girecek, nefsini yenmeyi öğrenecek. Bundan sonra da, Ramazan’ın dışında her ayda; Zilhicce’de, Şevval’de, Muharrem’de, Aşure’de oruç tutarak nefsini yenmeyi öğrenecek, nefsini zayıflatacak. Kalbi ışıldayacak.

İnsan yemek yemediği zaman, ikindiden sonra çekildi bir caminin köşesine; başını önüne eğip ne güzel tefekkürlere dalar, ne kadar sevap kazanır, ne güzel ibadetler yapar. Aç olduğu zaman...

Tok olduğu zaman;

“—Hocam feyz alamıyorum. Neden?”

Miden dopdolu, tıklım tıklım mideni doldurdun; kalp çalışmıyor. Tık tık atıyor da gönül çalışmıyor. Yani mâneviyat çalışmıyor, mâneviyat tıkanıyor.

Mâneviyat açlıkta çalışır. Mide boş olunca mâneviyat çalışır. Mide dolu olunca mide

çalışır, mâneviyat söner. O bakımdan açlığa dikkat etmişler.

Biz de Şa'ban ayı içindeyiz. Şa'ban bitecek, Ramazan gelecek, bir ay oruç tutacağız.

Peygamber Efendimiz bu Şa'ban içinde de çok oruç tutardı. Geçtiğimiz Receb ayında da oruç tutmak hakkında çok tavsiyeleri var. Neden?

Kullar bu aylarda oruç tuta tuta, nefsi yenmeye yavaş yavaş kendilerini alıştırsınlar. Ramazan'a girdikleri zaman adamakıllı, günahları yapmayan, nefsine hâkim olabilen, ibadetleri yapabilen, melek gibi, evliyâ gibi insanlar olsunlar. Ramazan'ın feyzinden bereketinden istifâ etsinler.

Ramazan'ın sonunda al sana pırıl pırıl, tornadan çıkmış, yepyeni, salih, kâmil bir müslüman... Tevbe etmiş, Kur'an okumuş, namaz kılmış, oruç tutmuş, iyi insan olmuş... Artık bundan sonra da devam etti mi, Ramazan'da bir iyi insan kazanmış oluyor. Herkes iyi insan olabilir; Ramazan'da bu fırsat var, bu eğitim var.

Ama Ramazan bitti mi, millet sanıyor ki ibadet taat sadece Ramazan'da, ondan sonra kendisini koyuveriyor, salıveriyor. Salma, sıkı dur! Tutunduğun dalı bırakma, devam et, ibadet alışkanlığını sürdür! Bırakıverince tekrar günaha gidiyor, tekrar sigaraya başlıyor, tekrar arkadaşlara, kumara, içkiye derken Ramazan berbat oluyor.

Bir acı şey söyleyeyim size, hatırınızda çok iyi kalsın, muhterem kardeşlerim!

Eğer bir insan Ramazan'dan sonra Ramazan'daki

hâlini koruyamamış ise, bozulmuşsa, dejenere olmuşsa tekrar, bu onun Ramazan'daki ibadetlerinin kabul olmadığıнын işaretidir, boşa gitti demek... Ramazan'daki ibadetleri Allah kabul etmemiş. Etseydi tesiri olacaktı. Tesiri olmadı; demek ki teravihi laubali kılmış, demek ki orucu gerçek mânasıyla tutmamış. Hem oruç tutmuş, hem gözüyle harama bakmış. Hem oruç tutmuş hem diliyle haramı söylemiş. Hem Ramazan'da ibadet yapıyorum sanmış hem de günahları devam ettirmiş de Allah Ramazan'dan sonra hâlinin devamını nasib etmedi. Demek ki Ramazan'da ibadetlerinin kabul olmamış olduğu buradan anlaşılıyor. Bunu Peygamber Efendimiz söylüyor.

Allah saklasın. Allah bizi Ramazan'daki hâlini koruyarlardan, Ramazan'dan sonra bozulmayarlardan eylesin. O, Ramazan ibadetinin kabul olduğunun alâmeti olmuş oluyor.

Bu beş tane hadîs-i şerîf ile Peygamber Efendimiz'in Ramazan'ın dışında da oruçlar tuttuğunun, çeşitli günlerde, çeşitli zamanlarda nasıl tuttuğunun rivayetlerini görmüş olduk. Oruç tutmanın sevabından bahsetmiş olduk, faydasını söylemiş olduk.

Allah bizi oruç ibadetinin feyzinden, bereketinden de azamî istifa edenlerden eylesin...

f. İki Tane Boynuzlu Koç Keserdi

Gelelim altıncı rivayete...

Buhârî, Müslim ve diğer kaynaklarda Enes RA'dan rivayet edilmiş:¹⁰

كَانَ يُضَحِّي بِكَبْشَيْنِ أَقْرَنَيْنِ أَمْلَحَيْنِ وَكَانَ
يُسَمِّي وَيُكَبِّرُ

(خ.حم.ق.ن.ه. عن أنس)

RE. 557/6 (*Kâne yudahhî bi-kebşeyni, akraneyni, emleceyni, ve kâne yüsemmi feyükebbiru.*)

(*Kâne yudahhî bi-kebşeyni*) Peygamber SAS Efendimiz iki tane koç kurban ederlerdi. (*Akraneyni*) Boynuzlu...” Boynuzlusunu seçerdi, koç olmasını tercih ederdi.

(*Emleceyni*) “Siyahlı beyazlı...” İzahta, (*Ey beyâduhû ekseru min sevâdihî*) “Tüylerinde beyazı daha çok olanı seçerdi.” demiş. Öyle kurban keserdi.

¹⁰ Buhârî, *Sahîh*, c.XVII, s.265, no:5138; Neseî, *Sünen*, c.XIII, s.412, no:4340; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IX, s.272, no:3111; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.99, no:11978; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.333, no:7074; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.473, no:7321; Ebû Avâne, *Müsned*, c.V, s.62, no:7793; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.66, no:4505; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.223, no:5901; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.286, no:2895; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V, s.342, no:2974; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XX, s.202; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.287, no:18967; Ebû Hüreyre RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.92, no:18116; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.212, no:7080.

(*Kâne yüsemî*) “*Bi’smi’llâh*” derdi Allah’ın adını anardı. (*Feyükebbiru*) Sonra tekbir getirirdi, “*Allahu ekber!*” derdi.” Yâni, “*Bi’smi’llâhi allahu ekber*” derdi. Kurban keserken böyle denir. “*Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm*” denmez, “*Bi’smi’llâhi allâhu ekber*” denir.

Bıçak keskin olacak, güzel olacak, hayvana ezâ, cefa verilmeyecek ve öylece Allah yolunda kurban edilecek.

Böyle iki tane kurban ederdi.

“—Acaba boynuzsuz olsa kabul olmaz mı?”

Olur.

“—Koç olmasa da koyun olsa kabul olmaz mı?”

Olur.

Bu, Efendimiz’in tercihlerini gösteriyor. Efdal olan boynuzlu olmasıdır. Malın iyi olması, güçlü kuvvetli olması, kıymetli olmasıdır. Çünkü;

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ

(آل عمران: ۹۲)

(*Len tenâlü’l-birre hattâ tünfikû mimmâ tuhibbûn*) “Sevdiğiniz şeyleri Allah yolunda infak etmedikçe birr ü takva ehli, has müslümanlar derecesine ulaşamazsınız.” (Âl-i İmran, 3/92) buyruluyor.

Kişi sevdiğini Allah yolunda feda etmedikçe hakiki, has, güzel müslüman seviyesine çıkamaz. Allah yolunda sevdiğini, güzelini verebilecek.

“—Seç bakalım şu sürünün en güzel koyununu,

getir bakalım!”

Allah yoluna para veriyor; sevabı 700 misli! Allah yoluna harcandı mı sevabı 700 misli. En iyisini seçecek. Tabii benim gibi bazı cahiller bilmediğinden seçiyor. Ben gidiyorum sürünün içine, bir tane seçiyorum, bana boylu poslu gibi geliyor, “Tamam, bunu alıyorum!” diyorum.

Ankara’da iken kendi başıma tabii, etrafta başka kimse yok, bir kurban aldım, getirdim. Sonra, kendim boğazlıyorum da Peygamber Efendimiz kesmiş diye, zorlanıyorum ama kendim kesiyorum. Dersini yüzmek bir tecrübe işi, kasap çağırıyorum. Kasap şişman bir adam, ben “*Bi’smi’llâhi allahu ekber*” diyerek kestikten sonra, o tamamladı işi de sakin sakin, yumuşak yumuşak bana diyor ki: “—Hocam bu kadar zayıf havyanı nereden aradın buldun?” En zayıfını bulmuşum. İsteyerek değil de... Tüylü diye ben bir şey sandım ama seçmesini becerememişim. “—Bu kadarı kolay bulunmaz, sen nereden buldun bu kadarını?” diyor. Allah kabul etsin... İyisini, güzelini seçmek lazım. Çünkü o ibadet maksadıyla kesiliyor. Allah yoluna verilen paralar feda olsun... Hacca gitmişsin, harca; ne harcarsan 700 misli sevabı fazla olacak. Burada harcadığına göre kat kat fazla sevap... Harca harcayabildiğin kadar hak yola; sevap kazan, gel. Oraya ne diye gidiyorsun? Paraları biriktirmeye mi gidiyorsun? Hayır, Allah yolunda harcamaya gidiyorsun.

g. Ailesi İçin Bir Koyun Kurban Keserdi

Hàkim Abdullah ibn-i Hişâm RA'dan şöyle rivayet ediyor:¹¹

كَانَ يُضَحِّي بِالشَّاةِ الْوَاحِدَةِ عَنْ جَمِيعِ أَهْلِهِ

(ك. عن عبد الله بن هشام)

RE. 557/7 (*Kâne yudahhî bi's-şâti'l-vâhideti an cemîi ehlihî.*) “Peygamber SAS Efendimiz, bazen tüm ailesi adına bir kurban keserdi.”

Bunlar imkânlarla ilgilidir; parayla pulla, mâlî imkânla ilgilidir. Kurban kendisine vacip olmayınca kesmez, olduğu zaman fazlasıyla yapar.

Peygamber Efendimiz vefatı senesinde 100 deveyi kurban etmiş. Kurban edilenleri dağıttırmış, hayır hasenât oluyor. 63 tanesini kendisi kesmiş, gerisini başkası kesmiş. Oradan 63 yaş yaşayacağı da seziliyor.

Her sene Ramazan'da Kur'ân-ı Kerîm'i Cebrail aleyhisselam ile bir defa okurmuş, mukabele edermiş, o sene iki defa mukabele etmişler. Oradan veda zamanı olduğu anlaşılıyor.

¹¹ Buhârî, *Sahîh*, c.XXII, s.153, no:6670; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.233, no:18075; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.516, no:5921; Beyhakî, *Sünenü'lKübrâ*, c.VI, s.79, no:11208; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.17, no:5963; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.681; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.IV, s.255, no:5010; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIX, s.87, no:4391; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XVI, s.249, no:3631; Abdullah ibn-i Hişâm RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.241, no:4085; Ebû Eyyûb el-Ensârî RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.92, no:18117; *Câmiü's-Sağîr*, c.II, s.213, no:7081.

Anlayan, sezen işaretlerden sezer, anlar.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi yolunda dâim, zikrinde kâim etsin... Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine uyanlardan eylesin... Sünnet-i seniyyesini icrâ eyleyip şehid sevabı kazananlardan eylesin... Rabbimiz bizi burada şöylece topladığı gibi, Peygamber Efendimiz'in Havz-ı Kevser'i başında da Peygamber Efendimiz'e kavuşturup toplasın... Livâü'l-Hamd'i altında haşr u cem' eylesin... Cennette, ahirette Peygamber Efendimiz'e komşu olmayı cümlemize nasib ve müyesser eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
04. 03. 1990 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

